

Grant Thornton

An instinct for growth™

Grant Thornton informerer

Nr. 3/2019

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap skatt og rådgivning

Kjære leser,

Da står høsten for tur og vi kryper innomhus etter en fin og avslappende sommer. Batteriene er ladet, men med høsten kommer også forkjølelsesesongen. Vi har i denne utgaven lagt ved en artikkel med 10 kostholdsråd for å unngå snue og influensa. Håper det vil hjelpe.

1. juni i år ble gjeldsregisteret lansert i Norge. Dette kommer som en konsekvens av at Norge er et av de landene i verden med høyest gjeldsgrad. Gjeldsregisteret skal holde orden på din totale usikrede gjeld slik at bankene har full oversikt over denne, når du søker om nye lån. Hvordan du bør forholde deg til dette nye registeret, kan du lese mer om i denne utgaven.

Vi ser dessverre en økning i rapporterte svindelforsøk. Det kreves grundige undersøkelser når man står overfor investeringsmuligheter med en unormal høy estimert avkastning, og avgjørelser om raske pengeoverføringer bør utføres med varsomhet. Hvis en går på et tap som følge av svindel, kan det være vanskelig å vite om tapet er fradragsberettiget, derfor legger vi ved en artikkel om nettopp dette.

Vi opplever at bransjen vår er i en enorm omstilling. Vi beveger oss fra det velkjente begrepet B2B til H2H (Human to Human) hvor relasjonene menneskene imellom står i sentrum. Vi snakker om en emosjonell revolusjon. Vi i Grant Thornton har utviklet flere verktøy for å møte denne utviklingen. Hos oss kan for eksempel bedriftseierne gå inn i et «Owner's room» for å snakke om utvikling og strategiske mål for eierne og bedriften. Hvordan kan man tilpasse seg og dra nytte av nye skifter? Kanskje vil

et eierdirektiv for bedrifter med flere eiere være nyttig. Et eierdirektiv hjelper styret og ledelsen med å forstå eiernes ønsker slik at det settes riktig fokus på bedriftens suksessfaktorer og risikoer. Eierskapsdirektivet gir et solid grunnlag for hvordan din bedrift skal nå ambisjonene og møte målene som er satt. Ta gjerne kontakt for en engasjerende samtale rundt dette!

God lesning!

Lisbeth H. Schønheyder

Lisbeth Schønheyder
Manager - rådgiver
Grant Thornton Norge

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Kirkegata 15
N-0153 Oslo
tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com
www.grantthornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Askund
tlf. 40 20 43 10
alf.askund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Rådgiver Paal Braanaas
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2019

Nr. 1 - Mandag 4. mars
Nr. 2 - Torsdag 6. juni
Nr. 3 - Torsdag 3. oktober
Nr. 4 - Tirsdag 3. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

INNHold>03>2019

- 04** Hold deg frisk i høstmørket
- 06** Ryddetid for forbruksgjeld
- 08** Obligatorisk SAF-T Regnskap fra 2020
- 09** Transaksjonskostnader og merverdiavgift
- 10** SkatteFUNN – fortsatt en gunstig ordning
- 13** Nye regnskaps- og revisjonsregler for idrettslagene
- 15** Skattefradrag ved svindel
- 16** Nye regler om varsling
- 18** Inngåelse og oppsigelse av tariffavtaler
- 20** Krav til elektronisk kjørebok
- 22** Grensen mellom skattefritt boligsalg og skattepliktig tomtesalg
- 23** Nå fjernes 350-kronersgrensen
- 24** Notiser
- 26** Aktuelle satser

Hold deg frisk i høstmørket

Høsten er over oss for alvor, og med den følger gjerne snue, forkjølelse og influensa. Ett av de viktigste vitaminene i kampen mot bakteriene er vitamin C. Styrker du kroppen innenfra, kan du gå vinteren i møte uten lømmetørkle!

Gunn Helene Arsky,
ernæringsfysiolog
cand. scient

Det er også andre triks å få med seg. Her er kostrådene som øker sjansene dine for å komme gjennom høsten og vinteren sunnere, friskere og mer opplagt enn i fjor.

Forsvarsverket vårt

Immunforsvaret består av det indre og ytre forsvaret. Huden beskytter mot bakterier og virus, og i magesekken er det surt nok til å ta knekken på de fleste bakterier og virus vi måtte få i oss. Likevel kan virus og bakterier noen ganger trenge gjennom det ytre forsvaret. Da må vi bekjempe det ved hjelp av det indre forsvaret, som består av ulike hvite blodceller. Fagocytter eller såkalte spise-celler er hvite blodceller som beveger seg raskt rundt i kroppen og spiser opp inntrengere. Om fagocytene må gi tapt, strømmer to andre typer hvite blodceller til, lymfocytene, drepe-celler og politiceller. Drepe-cellene dreper inntrengerne ved hjelp av antistoffer, mens politicellene husker inntrengerer til senere. På denne måten opparbeider du deg immunitet.

Mat for et sterkt forsvar

Ernæring påvirker immunforsvaret, det sier seg selv. En godt rustet kropp står bedre imot sykdom, og om du skulle bli syk, blir du rammet lettere og det varer kortere. Samtidig er det viktig å huske på at en syk kropp bruker mer næringsstoffer enn en frisk en. Det er derfor viktig å bygge opp gode lagre av de riktige næringsstoffene.

To næringsstoffer i maten er ekstra viktig for immunforsvaret:

- Antioksidanter – disse reduserer symptomene og hjelper kroppen i kampen mot inntrengerne. Frukt, bær, grønnsaker og urter er uovertrufne antioksidantkilder!
- Omega-3-fettsyrer – disse reduserer infeksjonsnivået i kroppen. Du finner mye omega-3 i valnøtter, linfrø, tran, fet fisk og litt også i mørkegrønne bladgrønnsaker som spinat, grønnkål, brokkoli osv.

Ti smarte kostråd

1. Første bud for å gå godt rustet inn i høst- og vintermørket, er å spise nok frukt og grønt. Fem porsjoner à 100 g/dag er viktig for å holde antioksidantinntaket oppe. Dermed beskytter du deg mot infeksjoner. De færreste av oss spiser mer enn to og en halv porsjon daglig – så du kan i grunnen bare doble inntaket! Spesielt mye antioksidanter er det i brokkoli, gulrot, bjørnebær, blåbær, røde og blå druer, granateple, tomat og friske urter.
2. Kos deg gjerne med et lite glass rødvin i ny og ne. Her får vi også masse antioksidanter. Effekten er best for de moderate inntakene, så det er ingen grunn til å overdrive. Om du ikke drikker rødvin, er det derfor ingen grunn til å starte nå. Røde og blå druer og druejuice gjør samme nytten.
3. Varmende supper og lune salater gjør godt for en kald vinterkropp, og det metter mer enn kald mat. Dette rådet er bra for deg som vil passe vekten gjennom vinteren. Lag suppe på antioksidantrike råvarer, som gulrot, tomat, søtpotet, brokkoli.
4. Forkjølelsesvitaminet er jo vitamin C. Det får du bare fra frukt, bær og grønnsaker. Varier med frukt og grønt i alle sjatteringer, og drikk gjerne et lite glass appelsinjuice om dagen. Ekstra mye vitamin C er det i: paprika, kiwi, appelsin, solbær, jordbær. En annen, og svært nyttig virkning av vitamin C er at det bedrer opptaket av jern fra tarmen. Jern fra kornvarer og andre plantekilder tas ganske dårlig opp i tarmen. Hvis du spiser vitamin C-rik mat i samme måltid som du spiser jernrike plantematerialer, for eksempel en ring paprika på brødskeen med gulost, kan vitamin C fra paprikaen bedre jernopptaket. På denne måten øker vitamin C biotilgjengeligheten til jernet, og du unngår å føle deg slapp.
5. Start eller avslutt dagen med bannan, aprikos, nøtter og havregryn. Disse ingrediensene smaker ikke bare godt, de inneholder byggesteiner til, og fiks ferdige, proteinbaserte signalstoffer som påvirker hjernen vår til å motstå vinterdepresjoner. Legg til mager melk og du har en oppmuntringsbombe uten sidestykke!

Spiser du riktig, øker du også sjansen for å komme gjennom høsten og vinteren sunnere, friskere og mer opplagt enn i fjor.

6. Visste du at tarmen er førstelinjeforsvaret vårt mot en hel rekke virus og bakterier som ønsker inntreden i kroppen vår?

De viktige portvokterne er en type tarmbakterier – de gode, helsebringende – og disse må vi ta godt vare på. Gir vi dem fiber å spise, blir de mange og sterke og kan uskadeliggjøre sykdomsbringende bakterier og virus. Fiber fra rotgrønnsaker, frukt, bær, nøtter og ikke minst grove kornvarer er mat for de gode tarmbakteriene. Inulin (fra løk og jordskokk) og betaglukan (fra havre og bygg) er spesielt gunstige fiberformer for tarmbakteriene. Ta deg også en Biola eller Bio-Q. Bakteriene i disse syrnede melkeproduktene er immunstyrkende, ikke bare lokalt i tarmen, men er også med på å beskytte mot vanlige vinterforkjølelser og luftveisinfeksjoner. Spesielt er det viktig dersom du tar antibiotika, da får du opprettholdt en god tarmflora. Fiber og melkesyrebakterier beskytter ikke bare mot diaré, men også mot infeksjoner i mellomøret, luftveiene og mot influensa. Og – det er bra for vekten.

7. Pass på vitamin D-inntaket. Definisjonen på et vitamin, er at

det er et stoff som vi ikke kan lage selv, men som vi får mangelsymptomer av dersom vi spiser for lite av det. Vitamin D kommer i så måte i en særstilling, siden dette faktisk kan produseres i kroppen. Dette skjer ved at solens ultrafiolette stråler aktiverer hormonliknende stoffer i huden. Disse stoffene er avledet av kolesterol (derfor trenger du kolesterol – det er ikke bare uheldig!). Solen er så å si borte nå, og alle bør derfor spise mat med mye vitamin D. Vet du at du spiser lite fet fisk, kan du ta tran, D-dråper eller et multivitamin- og mineraltilskudd som inneholder vitamin D.

8. Litt kos i ro og mak stresser ned kroppen.

Selv om det er viktig å være mye ute, er det også på sin plass å la kroppen få ro i mørketiden. Lag deg en duftende kopp te eller urtete, og legg til en liten bit brownie bakt på skikkelig mørk sjokolade. Både teen og den mørke sjokoladen inneholder antioksidanter som styrker immunforsvaret, og i sjokoladen er det stoffer som får deg til å slappe av og trives.

9. Riktignok er nøtter veldig fete, men de er fulle av det fettete som

er sunt for deg, det myke fettete.

I de nye kostanbefalingene står det at en halv neve nøtter – 20 gram – pr. dag er av stor betydning for helsen. Fettet i nøttene er av den sorten vi faktisk trenger for å forbrenne vårt eget fett. Velger du valnøtter (5-8 stk. er 20 gram) får du masse omega-3 på kjøpet, hjerne- og hjertefettet fremfor noe. Nøtter er også rike på kostfiber. Dette er ikke bare bra for immunforsvaret, det virker også kolesterolregulerende ved å binde kolesterolet og frakte det ut med avføringen. Vitamin E som du får masse av i nøtter, er en av de kraftigste antioksidantene vi kjenner til. Anti-aldring, anti-kreft og anti vinterforkjølelser.

10. Unngå vinterdepresjonen med omega-3. Denne typen fett er den reneste antidepressjonskuren. Enten du velger å spise mer fet fisk i vintermånedene, eller om du fyller julegodteskålen med valnøtter – så får du i deg omega-3 som holder vinterdepresjonen på avstand. Omega-3 er nemlig utgangspunktet når kroppen skal danne noen av lykestoffene i hjernen.

NYE GJELDSREGISTRE PÅ PLASS:

Ryddetid for forbruksgjeld

Det kan være både nyttig og lønnsomt å rydde opp i egne forbrukslån og forbrukskreditter. En god start er å laste ned en oversikt fra de nye gjeldsregistrene over hva du skylder og hva du har tilgang til av usikret kreditt.

Redaktør
Alf Asklund,
Revisorforeningen

Det er to gjeldsregistre som nå er i drift. Dette er Norsk Gjeldsinformasjon (www.norskgjeld.no) – eid av Finans Norge – og Gjeldsregisteret (www.gjeldsregisteret.com) som er eid av EVRY-konsernet.

Alle som tilbyr usikret kreditt i Norge er forpliktet til å gjøre gjeldsdata tilgjengelig for disse registrene. I tillegg til alle forbrukslån gjelder dette alle kjøp foretatt med kredittkort og kjøpekort. Det betyr at både finansforetakene og du selv kan få innsyn i hva du pr. i dag har av usikret gjeld og tilgjengelig ubenyttet kreditt.

Som privatperson vil du kunne ha god nytte av de nye gjeldsregistrene når du har behov for nye lån eller ønsker å kvitte deg med en uønsket kredittramme.

Nyttig for både långiver og låntaker

Med disse registrene har finansforetakene fått et godt verktøy for å gjøre bedre kredittvurderinger mens du får en god oversikt over egen økonomi. Du logger deg inn på gjeldsregistrene ved å bruke BankID, Buypass eller Commfides. I tillegg til å få oversikt over egen gjeld og tilgjengelig kreditt, kan du også se hvilke betingelser (rente, gebyrer etc.) som gjelder. Finansforetak som innhenter informasjon om deg, vil imidlertid ikke se navn på kreditttyper eller annen informasjon som viser hvor du har gjelden. De vil kun få en samlet oversikt over utestående usikret gjeld og tilgjengelig kreditt.

Ikke alt vises

At all usikret gjeld (og gjeldsforpliktelser) finnes i disse registrene, er for øvrig en sannhet med visse modifikasjoner. Her finnes ikke oversikt over eventuelt studielån, leasing- eller kausjonsforpliktelser. Det er myndighetene som har bestemt at det kun er usikret gjeld som skal vises og at for eksempel studiegjeld skal utelates.

Nye lån eller fjerne kreditt-ramme?

Som privatperson vil du kunne ha god nytte av de nye gjeldsregistrene både dersom du har behov for nye lån eller ønsker å kvitte deg med en uønsket kredittramme. Kanskje finner du en eksisterende kredittramme «lig-

gende» fra gammelt av – kanskje til og med en kredittramme med løpende terminomkostninger?

Dersom du verken nå eller i fremtiden har bruk for en slik kredittmulighet, er det likeså greit å kontakte långiver med det samme for å få den slettet. På det viset vil en fremtidig lånesøknad, for eksempel til et hus- eller billån, ikke påvirkes negativt av at du potensielt har muligheten til å ta opp store forbrukslån.

Finner ikke kredittkortet?

Vær oppmerksom på at du ikke nødvendigvis finner direkte informasjon om det kredittkortet du har. Det kan være fordi du har et kort som er utstedt av et finansforetak der du opp-tjener bonuspoeng o.l. Trumf Visa er for eksempel utstedt av DNB, 365 MasterCard er utstedt av Danske Bank. I slike tilfeller oppgis det i gjeldsregistrene at DnB og Danske Bank er långivere – ikke Trumf Visa eller 365 MasterCard. Vi la også merke til at løsningen til Norsk Gjeldsinformasjon ikke fungerte optimalt i den tidligere så populære nettleseren Internet Explorer.

Velg de beste – velg bort de dårligste

Siden du også kan se rentebetingelser hos de forskjellige kredittgiverne, kan du også lett lettere velge de med best betingelser og velge bort de med de dårligste betingelsene. Finner du feil i informasjonen som ligger i regist-

rene, må du kontakte det finansforetaket der feilen ligger for å få feilen rettet opp.

Når lånestrikkene må tøyes litt ekstra

For yngre, som kanskje skal ta opp det første boliglånet, eller andre som må tøyne lånestrikkene litt ekstra, er det spesielt viktig å få oversikt over egen gjeldssituasjon og rydde opp i denne. En slik gjennomgang kan også tydeliggjøre at lånesøknaden bør utsettes til økonomien blir bedre eller at man må godta en litt lavere standard på boligen enn det som opprinnelig var ønsket.

Boliglånsforskriften

Når banker vurderer lånesøknader, må de forholde seg Boliglånsforskriften. Hovedregelen her er at en lånekundes samlede gjeld ikke skal overstige fem ganger årlig brutto inntekt, det kreves 15 prosent egenkapital ved kjøp av primærbolig og det skal kreves avdrag av lån som overstiger 60 prosent av boligens verdi.

Unntak

Tilfredsstiller man ikke disse kravene, bør man kanskje uansett vurdere å ikke ta opp lånet. Kommer du likevel til at du vil være i stand til å betjene lånet, må du sørge for at banken har tillit til at du vil kunne betjene lånet. Bankene har nemlig anledning til å gjøre unntak for kravene i Boliglånsforskriften for en viss andel av sine lånekunder.

For at de skal gjøre det, er det viktig å vise at du har kontroll med økonomien. Å kvitte seg med dyre forbrukslån og unødvendige kredittrammer er derfor et godt utgangspunkt å ha før du sender lånesøknaden. Da vil banken ikke ta med seg dette i vurderingen av lånesøknaden og vil få større tillit til at du kan betjene et lån.

Du kan for øvrig ikke reservere deg mot eller nekte at finansforetakene utleverer din gjeldsinformasjon. De er nemlig forpliktet til å utlevere infor-

KARI KLAVEN
Fødselsnr.: 010107 50241
Usikret gjeld registrert i Gjeldsregisteret 23.04.2019, klokken 10:24

Nedbetalingslån

Kreditttyper	Opprinnelig lånebeløp NOK	Rentebærende saldo NOK	Nedbetalingstid Mnd	Nominell rente %	Termin- omkostninger NOK	Terminlengde	Medlntaker	Oppdatert i Gjeldsregisteret	Oppdatert hos kredittlyter
NORDEA BANK ASB, FILIAL I NORGE	150 000,00	50 000,00	12	13,00	100,00	Månedlig	Er	04.03.2019 06:30	04.03.2019 06:30
DNB ASA	350 000,00	200 000,00	24	15,00	100,00	Månedlig	Finnes	04.03.2019 06:30	04.03.2019 06:30
SEB KORT BANK AS OSLOFILIALEN NORSK	200 000,00	100 000,00	36	12,00	150,00	Månedlig	Ingen	04.03.2019 06:30	04.03.2019 06:30
SUM	700 000,00	350 000,00							

Informasjonen har ikke blitt oppdatert hos Gjeldsregisteret siste 25 timer

Rammekreditt

Kreditttyper	Kreditgrense NOK	Rentebærende saldo NOK	Ikke rentebærende saldo NOK	Nominell rente %	Termin- omkostninger NOK	Kapitaliserings- frekvens	Medlntaker	Oppdatert i Gjeldsregisteret	Oppdatert hos kredittlyter
HANDELSBANKEN	50 000,00	0,00	50 000,00	24,00	0,00	Årlig	Finnes	05.03.2019 06:55	05.03.2019 06:55
SPAREBANK 1 GRUPPEN AS	70 000,00	15 000,00	55 000,00	13,00	50,00	Månedlig	Er	05.03.2019 06:55	05.03.2019 06:55
DNB ASA	50 000,00	12 850,00	37 150,00	15,00	250,00	Årlig	Ingen	05.03.2019 06:55	05.03.2019 06:55
SUM	170 000,00	27 850,00	142 150,00						

Informasjonen har ikke blitt oppdatert hos Gjeldsregisteret siste 25 timer

Faktureringskort

Kreditttyper	Rentebærende saldo NOK	Ikke rentebærende saldo NOK	Medlntaker	Oppdatert i Gjeldsregisteret	Oppdatert hos kredittlyter
AMERICAN EXPRESS EUROPE S.A. (NORWAY BRANCH)	450 000,00	350 000,00	Ingen	05.03.2019 07:44	05.03.2019 07:44
SANTANDER CONSUMER BANK AS	855 000,00	450 500,00	Er	05.03.2019 07:44	05.03.2019 07:44
KLP BANKEN AS	150 000,00	75 000,00	Finnes	05.03.2019 07:44	05.03.2019 07:44
SUM	1 455 000,00	875 500,00			

Informasjonen har ikke blitt oppdatert hos Gjeldsregisteret siste 25 timer

Gjeldsopplysningene er levert av Gjeldsregisteret AS. Se gjeldsregisteret.com for nærmere informasjon og oversikt over finansforetak/kredittlyter som leverer gjeldsopplysninger til Gjeldsregisteret. Gjeldsregisteret gir kun informasjon om usikret gjeld.

Side 1 av 1

Slik ser en oversikt over usikret gjeld ut i EVRYs løsning.

masjon om din usikrede gjeld i henhold til gjeldsinformasjonsloven.

Du vet hvem som ser deg

Det er ikke slik at enhver – uten grunn – kan hente ut informasjon om deg – uten at du vet dette. Tilgangen til registrene er regulert gjennom gjeldsinformasjonsloven. I hovedsak får banker og finansinstitusjoner, Statens pensjonskasse, kommuner (førstegangslån), Norges Bank, Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå tilgang. Kredittopplysningsforetak kan bruke informasjonen som del av sin kredittscore. Pri-

vatpersoner kan logge inn og sjekke sine egne opplysninger.

Du vil også få et gjennpartsbrev digitalt eller i posten når for eksempel en bank ber om informasjon om din usikrede gjeld.

Gjeldsregistrene er en god start på å gi både långivere og låntakere en bedre oversikt over gjeldssituasjonen hos den enkelte. På sikt er det å håpe at også studiegjeld, sikret gjeld (som boliggjeld) og leasingsforpliktelser kan komme med i et slikt register.

Obligatorisk SAF-T Regnskap fra 2020

Som du kanskje vet kommer SAF-T som pliktig format fra nyttår. Det som fortsatt kan være uklart, er hva det betyr for deg som bokføringspliktig. Det kommer litt an på programvaren du benytter og hvordan regnskapsføringen er satt opp.

Seniorrådgiver
Ruben Bjerketveit,
Revisorforeningen

To forskjellige typer SAF-T

I dag finnes to formater under begrepet SAF-T. SAF-T Regnskap (pr. i dag bokføringsspesifikasjoner, kontospesifikasjoner, leverandør- og kundespesifikasjoner og MVA-spesifikasjoner) og SAF-T Kassasystem (elektronisk journal kontantsalg og dagsoppgjør). SAF-T Kassasystem ble innført allerede fra 1.1.2017.

SAF-T Regnskap

Kort fortalt er SAF-T en internasjonal OECD-anbefaling for elektronisk utveksling av et definert sett av regnskapsdata i et standardisert format. I Norge har vi valgt et XML-format og virksomheter må derfor konvertere regnskapsdata til en XML-fil, for der-

etter å oversende denne datafilen elektronisk til skattemyndighetene ved forespørsel.

Det er ingen krav om at filen periodisk skal oversendes skattemyndighetene. Hovedformålet med SAF-T-filen er å effektivisere bokettersyn. Dette fordi SAF-T-filen gir skattemyndighetene et større analysegrunnlag enn tidligere.

Hva betyr det for deg?

SAF-T skal ikke påvirke hvordan bokføringen utføres. En «ordinær» bokføringspliktig vil merke lite av endringene som blir gjort i forhold til SAF-T. Verken kontoplan, teknisk bokføring og de kodene som benyttes

i systemet for å produsere Skattemelding MVA, må endres. Bruker man et skybasert system, vil stort sett alt håndteres av leverandørene og brukerne behøver i stor grad å gjøre lite eller ingenting. I noen tilfeller må det imidlertid gjøres en mapping fra selskapets egen kontoplan til den standardkontoplanen som innføres.

Implementering

For å sikre god dataflyt mellom regnskapssystemet og eksempelvis årsavslutningssystemer og analyseverktøy, bør du spørre dine systemleverandører eller eventuelt regnskapsfører om alt er på plass og eventuelt hva som gjenstår fra din eller deres side.

Frister for registrering i Foretaksregisteret

Foretaksregisteret har offentliggjort fristene for når meldinger må være innkommet for å sikre gjennomføring innen årsskiftet.

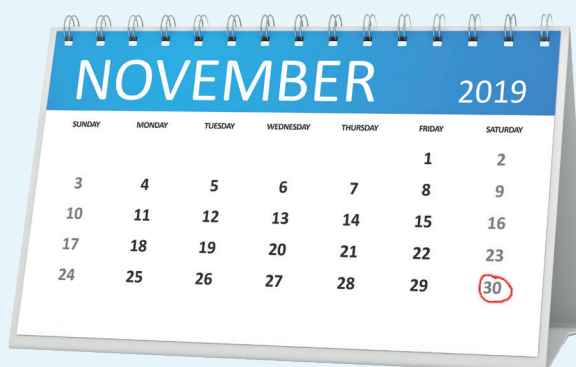
Elektroniske meldinger

Melding om vedtak om fusjon, fusjon, kapitalnedsettelse eller avvikling må være mottatt av Foretaksregisteret innen 20. oktober.

Gjennomføringsmelding og andre meldinger som kommer inn til Foretaksregisteret etter 12. desember, kan være vanskelig å få registrert innen utgangen av året.

Meldinger på papir

Meldinger om fusjon, fusjon, kapitalnedsettelse eller avvikling som sendes i posten, bør være mottatt innen 1. oktober.

Gjennomføringsmelding og andre meldinger på papirskjema som kommer inn til Foretaksregisteret etter 30. november, kan være vanskelig å få registrert innen utgangen av 2019.

Transaksjonskostnader og merverdiavgift

Det er ikke fradrag for inngående merverdiavgift på kostnader knyttet til salg av aksjer eller fast eiendom. Det er den siste konklusjonen på tematikken transaksjonskostnader og mva.

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Fradrag for inngående merverdiavgift

En virksomhet har fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser som er til bruk i den registrerte virksomheten. Normalt er det lett å anslå om en kostnad gjelder virksomhetens avgiftspliktige salg av varer og tjenester eller ikke. For kostnader som er knyttet til det avgiftspliktige salget, er det fradragsrett.

En avgiftspliktig virksomhet vil også kunne ha inntekter som ikke er merverdiavgiftspliktige. Typisk skal det ikke beregnes merverdiavgift ved salg av aksjer eller fast eiendom. Dette er omsetning som er unntatt fra merverdiavgift. Spørsmålet er om en avgiftspliktig virksomhet har fradrag for inngående merverdiavgift på tjenester som kjøpes inn for å for å få gjennomført slike salg, ofte betegnet som transaksjonskostnader.

Ulike kostnader

Utgifter til konsulenter, meglere og andre for å få bistand til salg av aksjer eller fast eiendom vil utgjøre virksomhetens transaksjonskostnader. Aksjemeglingstjenester er unntatt fra merverdiavgift, men for eiendomsmegling og en rekke andre tjenester som kjøpes inn for å få gjennomført ulike transaksjoner, betales det merverdiavgift.

Merverdiavgift til fradrag?

Det har lenge vært usikkert om det er fradrag for inngående merverdiavgift på tjenester som er kjøpt inn når det som skal selges er fast eiendom, aksjer o.l. Mye av usikkerheten bunner i at skatteetaten i tidligere uttalelser har gitt fradrag for inngående merverdiavgift. Også skatteklagenemnda har ment at det skal være fradrag.

Nå har imidlertid Finansdepartementet fått medhold i to saker mot skatteklagenemnda.

I den første saken gjaldt det kostnader til advokat og annen bistand i forbindelse med salg av aksjer, mens det i den andre gjaldt kostnader til eiendomsmegler og annet i forbindelse med salg av eiendom som enten var brukt i egen avgiftspliktig virksomhet eller i utleie til merverdiavgiftspliktig virksomhet. I begge tilfellene fant retten at kostnadene var knyttet til den unntatte aktiviteten og ikke hadde tilstrekkelig nær og naturlig tilknytning til avgiftspliktig virksomhet. I ingen av sakene kunne derfor merverdiavgiften trekkes fra.

Konklusjon

Etter dette må vi gå ut fra at det ikke er fradrag for inngående merverdiavgift på kostnader som knytter seg til å gjennomføre salg av aksjer eller fast eiendom.

Uni Economy

Sosialt. Fleksibelt.
Genialt.

Prøv vårt nye skybaserte
økonomisystem
unimicro.no/uni-economy

unimicro
ØKONOMISYSTEMER

SkatteFUNN

– fortsatt en gunstig ordning

Finansdepartementet foreslår enkelte endringer i SkatteFUNN-reglene, men ordningen vil fortsatt være svært gunstig.

Skattefradrag for FoU-kostnader

SkatteFUNN-ordningen innebærer at bedriften kan få fradrag i skatten på 18 % eller 20 %¹ av kostnadene til forskning og utvikling. Dette kommer i tillegg til at bedriften får vanlig inntektsfradrag for kostnadene.

Foretaket må være skattepliktig, men det er ikke noe vilkår at selskapet betaler skatt. Går FoU-bedriften med underskudd, blir skattefradraget utbetalt. Nesten 80 % av all SkatteFUNN-støtte blir utbetalt som tilskudd til underskuddsselskaper.

Ordningen har blitt utvidet en rekke ganger siden den ble innført i 2002 da maksimalt kostnadsgrunnlag var fire millioner kroner. I dag er maksimalgrensen 25 millioner kroner,² noe som gir et skattefradrag (20 %) på inntil fem millioner kroner for de fleste bedrifter. Ordningen har derfor blitt svært populær. Fra 2013 til 2017 økte antall skattytere som benyttet SkatteFUNN fra om lag 2700 til 4400 mens samlede skattefradrag økte fra 1,6 til 4,1 mrd. kroner.

Hva er et SkatteFUNN-prosjekt?

SkatteFUNN-ordningen er en rettighetsbasert ordning. Det innebærer at foretaket har rett til å få skattefradrag hvis prosjektet oppfyller vilkårene for å være et SkatteFUNN-prosjekt. I

Finansdepartementets skatteforskrift er dette definert som «et avgrenset og målrettet prosjekt med sikte på å fremskaffe ny kunnskap eller nye ferdigheter som antas å være til nytte for bedriften i forbindelse med utvikling av nye eller bedre varer, tjenester eller produksjonsprosesser».³ Vanlig produktutvikling uten forskningspreg anses ikke som forsknings- og utviklingsprosjekt.

Mange bedrifter driver forsknings- og utviklingsarbeid uten å tenke på at prosjektet kan oppfylle vilkårene for å være et skattefunn-prosjekt. Det er det ingen grunn til, for ordningen er svært gunstig.

Godkjennes av Forskningsrådet

Det er Norges forskningsråd som avgjør om prosjektet oppfyller vilkårene for å være et skattefunnprosjekt. Forskningsrådet har lagt ut informasjon om søknadsprosessen (hvordan skrive søknad, hva søknaden må inneholde, frister, vilkår osv.) på skattefunn.no. Forskningsrådet mener å ha lagt opp til et relativt enkelt søknadssystem slik at bedriftene skal være i stand til å skrive søknadene selv uten å måtte bruke dyr konsulenthjelp.

Det er mulig å sende inn SkatteFUNN-søknader hele året, og Forskningsrådet garanterer at søknader som sendes inn før 1. september, blir behandlet samme år slik at den skattepliktige kan få skattefunnfradrag samme år. Det gis ikke SkatteFUNN-fradrag for kostnader som er påløpt på prosjektet før det året søknaden er godkjent.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Fradragsgrunnlaget

Det skal føres et eget regnskap for SkatteFUNN-prosjektet.

I utgangspunktet gis det fradrag for alle kostnader som er direkte knyttet til prosjektet. For personalkostnader og felleskostnader/indirekte kostnader gis fradraget etter en sjablong som beregnes med utgangspunkt i lønnen til eget ansatt FoU-personell.⁴ Ved denne beregningen kan timesatsen ikke settes høyere enn kr 600 pr. time og antall timer kan ikke settes høyere enn 1850 timer pr. ansatt. For å dokumentere dette sjablongfradraget kreves det at de ansatte fortløpende fører timeregnskap som viser dato, hvilke delmål det er arbeidet med og antall timer.

Vi ser at det i praksis ofte slurves med føringen av disse timelistene. Dette kan føre til at bedriften nektes fradrag fordi skattyter ikke kan dokumentere grunnlaget for skattefunnfradraget.

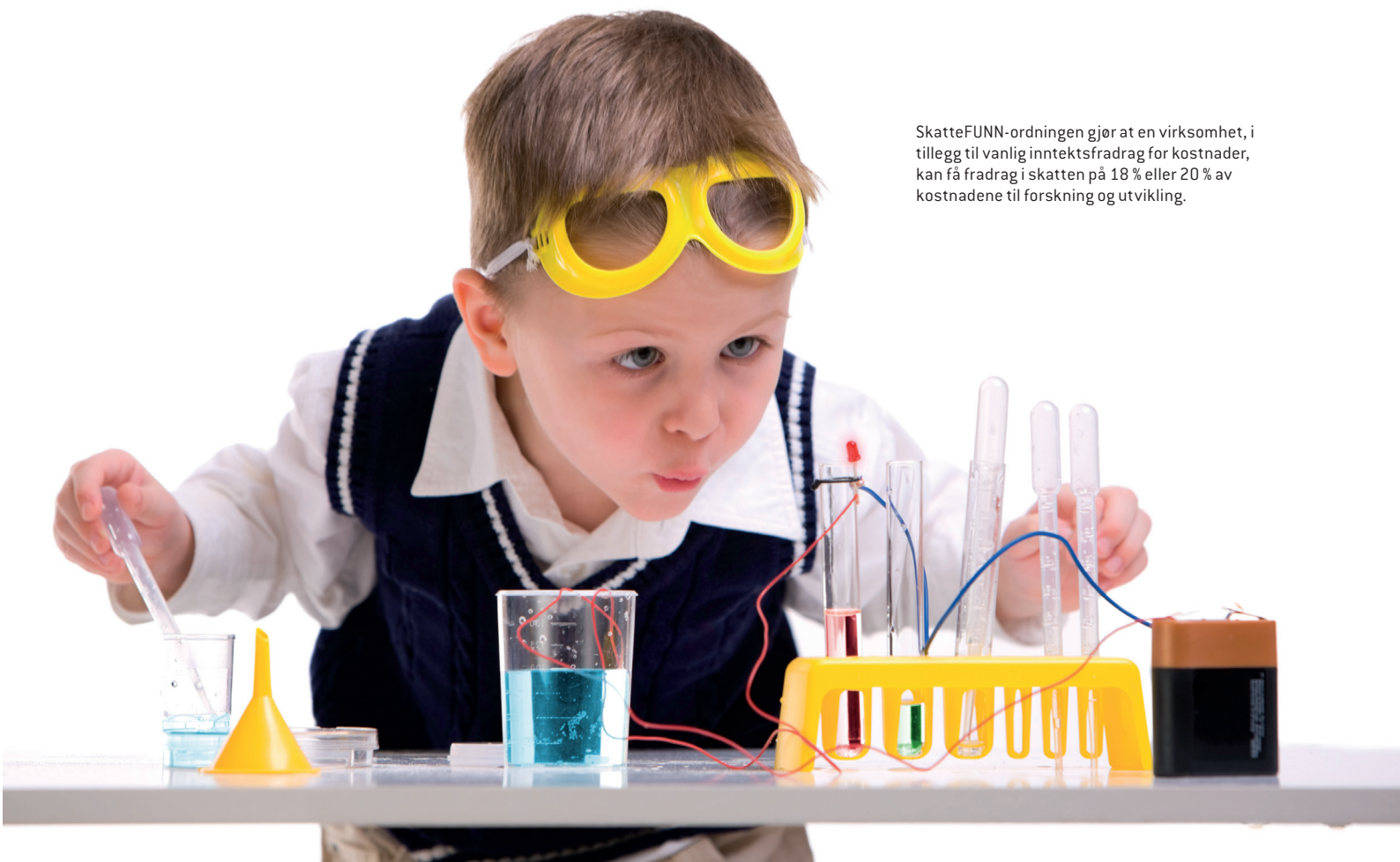
Det er skatteetaten som godkjenner kostnadene og beregner fradraget. Kostnadene skal være attestert av revisor. Det gjelder også for bedrifter som ikke har revisjon av årsregnskapet. Selve fradraget kreves i et eget skjema (RF-1053) som vedlegges skattemeldingen.

1 20 % for små og mellomstore bedrifter, 18 % for øvrige foretak.

2 Grensen er i dag 50 millioner kroner for kostnader utført av godkjente forskningsinstitusjoner.

3 Se Finansdepartementets skatteforskrift (FSFIN) § 16-40-2 som også oppstiller enkelte nærmere avgrensninger.

4 Antall timer eget ansatt FoU-personell har utført på prosjektet x 1,2 promille av årslønn, jf. FSFIN § 16-40-6 annet ledd.

SkatteFUNN-ordningen gjør at en virksomhet, i tillegg til vanlig inntektsfradrag for kostnader, kan få fradrag i skatten på 18 % eller 20 % av kostnadene til forskning og utvikling.

Maksimal offentlig støtte

SkatteFUNN regnes som offentlig støtte. EØS-avtalen setter begrensninger for hvor stor offentlig støtte som kan utbetales til bedrifter.⁵ Hvis foretaket får annen offentlig støtte,⁶ skal SkatteFUNN-fradraget reduseres eller falle bort hvis den samlede offentlige støtten overstiger grensene etter EØS-reglene.

Hvor stor støtte man maksimalt kan få, er avhengig av hva slags forskning eller utvikling som utføres og størrelsen på bedriften som søker. Er det et samarbeidsprosjekt med andre bedrifter, øker også grensen. Maksimal støtteintensitet vil fremgå av godkjeningsbrevet fra Forskningsrådet. De fleste prosjekter som utføres av små bedrifter,⁷ vil ha en maksimal støtteintensitet etter EØS-reglene på 45 %.

Utsatt for misbruk

Siden ordningen er gunstig og dessuten gir mulighet for direkte utbetaling, er det nok dessverre slik at den også blir misbrukt av enkelte. Bl.a. peker Økokrim på SkatteFUNN-ordningen som særlig utsatt for økonomisk kriminalitet.

Skatteetaten har de senere årene hatt fokus på SkatteFUNN og har opprettet en egen spesialgruppe for kontroll av skattefunn. Som en del av denne satsingen gjennomførte Skatteetaten 200 såkalte «kunnskapskontroller» som etaten mener avdekker et betydelig omfang av feil, bl.a. ved:

- Det kreves fradrag for ordinære driftskostnader som FoU-kostnader
- Betydelig omfang av feil i timeføringen ved krav om SkatteFUNN-fradrag ved bruk av egne ansatte. Det er bl.a. avdekket flere tilfeller der det er oppført timer for ansatte som har vært på ferie, vært sykmeldte eller i permisjon. Mange hadde ikke ført timeregnskapet overhodet. Ofte er ikke timeregnskapet underskrevet.

- Det kreves fradrag for 20 % selv om bedriften ikke er en SMB-bedrift.
- Mange hadde ikke tatt hensyn til EØS-rettens begrensning av maksimal støtteintensitet der det har vært mottatt annen offentlig støtte i tillegg til SkatteFUNN.

Skatteetaten påpeker også at mange omgår den maksimale timesatsen ved bruk av egne ansatte (kr 600 pr. time). Dette gjøres ved å legge FoU-aktivitet til et annet konsernselskap enn det som mottar SkatteFUNN-støtte, og selge FoU-tjenester til støttlemottaker.

I mange prosjekter er det dessuten krevende for etaten å vurdere om det faktisk er gjennomført FoU-aktivitet.

Kjøp av tjenester fra underleverandører har også vært krevende å kontrollere for skatteetaten, da fakturaer ofte har vært dårlig spesifisert og derfor vanskelig å etterprøve. Dette gjelder særlig kjøp av tjenester fra utlandet.

Evalueringsordningen

SkatteFUNN-ordningen har vært evaluert en rekke ganger, sist av Samfunns-

⁵ Forordning (EU) 651/2014.

⁶ Som annen offentlig støtte regnes finansiell bistand fra offentlige virkemidler (Innovasjon Norge, Forskningsrådet, kommunale/fylkeskommunale næringsfond el.), støtte fra Den Europiske Union (EU) og differensiert arbeidsgiveravgift, jf. FSFIN § 16-40-6 syvende ledd.

⁷ Som små regnes bedrifter som har færre enn 50 ansatte og en årlig omsetning eller balanse som ikke overstiger ti millioner euro.

økonomisk analyse som avga en rapport til Finansdepartementet i juli 2018. Evalueringen konkluderte med at SkatteFUNN bidrar til å øke FoU-investeringene i næringslivet og anbefaler derfor å videreføre ordningen. Rapporten inneholder også en del forslag til hvordan ordningen kan forbedres.

Forslag til endringer

Med utgangspunkt i evalueringen fra Samfunnsøkonomisk analyse og forslag fra Skatteetaten og Forskningsrådet om tiltak for å gjøre ordningen mer robust mot misbruk, har Finansdepartementet fremmet forslag til endringer i regelverket fra og med 2020. Forslaget er foreløpig kun sendt på høring, men det er grunn til å anta at forslagene i hovedsak vil bli vedtatt i forbindelse med statsbudsjettet for 2020.

Det Finansdepartementet foreslår av endringer er:

- Det innføres krav om at både FoU-medarbeider og bedriftens prosjektansvarlige skal signere timelistene løpende. Krav til signatur vil bidra til å ansvarliggjøre både medarbeider og prosjektansvarlig og er etter departementets oppfatning et enkelt tiltak mot å føre opp flere timer enn det som faktisk er utført. Hva som ligger i at timelistene må føres «løpende» er ikke nærmere definert i forslaget, men vil forhåpentligvis bli avklart i den endelige forskriftsbestemmelsen.
- Det innføres krav om å fremlegge prosjektregnskap og grunnlagsdokumentasjon fra underleverandør. Dette skal bare gjelde for kostnader over kr 100 000. Regelen foreslås for å motvirke risiko for at tjenester knyttet til levering av skattefunntjenester overfaktureres mot at levering av andre tjenester underfaktureres.
- Fradragsretten begrenses til kjøp av FoU-tjenester fra land innenfor EØS. Kjøp av tjenester fra utlandet er vanskelige å kontrollere for skatteetaten og revisor. Det følger imidlertid av EØS-avtalen at man ikke kan begrense fradragsretten for

kjøp av tjenester fra EØS-området, men samtidig gi fradrag for tjenester kjøpt fra norske leverandører.

- Det skal ikke gis fradrag for forskningstjenester som omsettes (oppdragsforskning). I dag gjelder dette unntaket bare for forskningsinstitusjoners oppdragsforskning.
- Fradraggrunnlaget for FoU-prosjekter utført av forskningsinstitusjoner, reduseres fra 50 til 25 mill. kroner. Innstrammingen vil ramme svært få, om lag 50 skattepliktige.
- Fradragsprosenten settes til 19 prosent for alle bedrifter. Dette er en vesentlig forenkling da grensdragningen mellom små foretak og andre foretak etter SkatteFUNN-reglene er svært vanskelig. Fradragsprosenten kan ikke settes til 20 % for alle, da det vil føre til at bedrifter som ikke er SMB vil få høyere støtte enn det som er tillatt etter EØS-avtalen.
- Den maksimale timesatsen økes fra kr 600 til kr 650. Timesatsen har ikke vært økt siden 2014. Ved å foreslå å øke timesatsen til kr 650 vil summen av forslagene bli noenlunde provenynøytral.
- Maksimal timesats (kr 650) skal også omfatte innkjøpte FoU-tjenester fra nærstående. Forslaget skal forhindre tilpasninger for å unngå å bli rammet av reglene om maksimal timesats ved bruk av egne ansatte. Det foreslås å bruke et relativt vidt nærståendebegrep der det bl.a. er tilstrekkelig å kontrollere eller bli kontrollert med minst 50 % direkte eller indirekte.

SkatteFUNN for kriserammet virksomhet

Som nevnt regnes SkatteFUNN som offentlig støtte etter EØS-reglene. Det følger av disse reglene at det er begrensninger i adgangen til å gi offentlig støtte til såkalt «kriserammet virksomhet».⁸

Skattemyndighetene har ikke tidligere hatt fokus på denne delen av forordningen og det har ikke vært praktisert

noen avskjæring av SkatteFUNN for selskaper i økonomiske vansker. I Skatte-ABC 2018/19 skrev imidlertid Skattedirektoratet at det ikke skal gis SkatteFUNN-fradrag til selskaper/skattytere som oppfyller vilkårene for kriserammet virksomhet.

Som kriserammet virksomhet etter forordningen regnes ikke bare selskaper som er tatt opp til konkursbehandling. Som kriserammet anses også selskaper der minst halve aksjekapitalen er tapt som følge av underskudd. Dette gjelder imidlertid ikke for SMB-bedrifter som har bestått i mindre enn tre år.

Dette er dramatisk. Beregninger viser at om lag 13–16 % av alle selskaper med SkatteFUNN-prosjekter vil miste fradraget hvis reglene skal praktiseres slik Skattedirektoratet ga uttrykk for i Skatte-ABC.

Det er stor usikkerhet og uenighet om hvordan forordningen skal forstås. Kanskje er det slik at vurderingen av om foretaket er kriserammet skal skje på det tidspunktet Forskningsrådet godkjenner prosjektet slik at etterfølgende resultatutvikling ikke har noen betydning? Det er også mange andre punkter i forordningen som er uklare eller der det er uenighet om fortolkningen.

Skattedirektoratet ble også kritisert for å komme med den nye forståelsen i Skatte-ABC som ble utgitt i 2019, men som gjelder for 2018. Bedriftene hadde dermed ingen mulighet for å tilpasse seg f.eks. ved å foreta kapitalforhøyelser før årsskiftet.

Det hele endte med at Finansdepartementet besluttet at Skatteetaten ikke skulle ta opp spørsmålet om SkatteFUNN for kriserammet virksomhet for skattleggingsperioden 2018. Alt tyder imidlertid på at Skatteetaten for senere år vil avskjære SkatteFUNN for selskaper i økonomiske vansker.

⁸ Forordning (EU) nr. 651/2014 artikkel 1 pkt. 4 bokstav c, jf. Artikkel 2 pkt. 18 bokstav a – e.

Nye regnskaps- og revisjonsregler for idrettslagene

I mai 2019 ble det vedtatt nye regnskaps- og revisjonsbestemmelser for idrettslagene som er tilknyttet Norges Idrettsforbund (NIF). Endringene trer i kraft 1. januar 2020 med virkning fra og med regnskapsåret 2020.

Rådgiver regnskap
Signe Haakanes,
Revisorforeningen

På Idrettstinget 2019 ble det enstemmig vedtatt å avvike NIFs regnskaps- og revisjonsbestemmelser for organisasjonsledd¹ med under fem millioner i omsetning, og foreta endringer i bestemmelsene om regnskap og revisjon i NIFs lov § 2-11. Det kan forventes at NIF vil se nærmere på hvordan de nye reglene skal følges opp, herunder at det vil bli utgitt veiledninger.

Regnskapsplikt

Etter gjeldende NIFs lov har alle organisasjonsledd regnskapsplikt etter regnskapsloven, men små organisasjonsledd (under fem millioner i omsetning) kan velge å utarbeide regnskap etter NIFs regnskaps- og revisjonsbestemmelser.

Organisasjonsleddene med omsetning som overstiger fem millioner, skal som før følge regnskapslovens regler selv om de er under regnskapslovens grenser for regnskapsplikt.²

For organisasjonsleddene med omsetning under fem millioner, og som ikke har regnskapsplikt etter regn-

Norges Idrettsforbund har vedtatt nye regnskaps- og revisjonsbestemmelser for tilknyttede idrettslag.

¹ NIF, særforbund, idrettskretser og andre organisasjonsledd tilknyttet Norges Idrettsforbund.
² Etter regnskapsloven har organisasjonsledd med mindre enn fem millioner i omsetning regnskapsplikt dersom sum eiendeler overstiger 20 millioner eller gjennomsnittlig antall ansatte overstiger 20, jf. regnskapsloven § 1-2 første ledd nr. 9.

skapsloven, er det etter endringene kun krav om å utarbeide en oppstilling over inntekter og kostnader. Der som organisasjonsleddet er inndelt i flere grupper/avdelinger, skal de enkelte gruppene/avdelingenes aktiviteter vises i regnskapet.

Samtidig gis det forenklete bokføringsregler for denne gruppen, men disse vil ikke kunne anvendes dersom organisasjonsleddet er bokføringspliktig etter bokføringsloven. De forenklete bokføringsreglene går ut på at:

- Alle transaksjoner skal dokumenteres på en måte som viser deres rettighet.
- Regnskapet skal bokføres og spesifiseres så ofte som opplysningenes karakter og organisasjonsleddets art og omfang tilsier.
- Regnskapet med alle bilag, bokførte opplysninger og underdokumentasjon skal oppbevares på en trygg måte i minimum fem år etter regnskapsårets slutt.

Revisjonsplikt

I dag er det revisjonsplikt for alle store organisasjonsledd (mer enn fem millioner i omsetning) og små organisasjonsledd som velger å utarbeide årsregnskap etter regnskapsloven. Små organisasjonsledd som velger å følge NIFs regnskaps- og revisjonsbestemmelser, skal også ha revisor, men må ikke engasjere en registrert eller statsautorisert revisor.

Etter de nye reglene er det kun organisasjonsledd med mer enn fem millioner i omsetning som har revisjonsplikt. I lovteksten fremkommer det at organisasjonsleddet «skal engasjere revisor og følge alminnelig lovgivning for [...] revisjon selv om de ikke er forpliktet til det etter alminnelig lovgivning». Dette må forstås som at det er plikt til å engasjere en registrert eller statsautorisert revisor til å revidere årsregnskapet i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk.

Årsberetning

NIF har tidligere uttalt at alle organisasjonsledd som er tilsluttet NIF, plikter å utarbeide årsberetning, uavhengig av størrelse. Store organisasjonsledd som ikke oppfyller definisjonen av små foretak i regnskapsloven § 1-6,³ plikter å utarbeide en årsberetning i samsvar med regnskapsloven § 3-3a. Øvrige organisasjonsledd står fritt til å velge innholdet i årsberetningen.

I den endrede NIFs lov er det ingen særbestemmelser om årsberetning. Fra og med regnskapsåret 2020 er det derfor kun regnskapspliktige organisasjonsledd som ikke oppfyller regnskapslovens definisjon av små foretak som plikter å utarbeide årsberetning. Dette innebærer i praksis at fra og med regnskapsåret 2020 vil årsberetningen være frivillig for de aller fleste idrettslag.

Avvikende regnskapsår

Etter gjeldende NIFs lov er det anledning til å utarbeide årsregnskap med avvikende regnskapsår, forutsatt at Idrettsstyret har gitt dispensasjon. På Idrettsstinget ble det vedtatt at alle organisasjonsledd må følge kalenderåret, og dispensasjonsadgangen blir opphevet fra regnskapsåret 2020.

Disposisjonsrett bankkonti og underslagsforsikring

Bestemmelsene i NIFs lov om disposisjonsrett for bankkonti og om underslagsforsikring er videreført, men noe omformulert. Bankkonti skal være knyttet til organisasjonsleddet, og skal disponeres av minimum to personer i fellesskap. Alle utbetalingstransaksjoner skal være godkjent av minimum to personer i fellesskap. Organisasjonsledd skal ha underslagsforsikring.

³ Som små foretak regnes organisasjonsledd som ikke overskrider to av følgende tre vilkår:

- Salgsinntekt: 70 millioner
- Balansesum: 35 millioner
- Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

Kontrollutvalg

Bestemmelsene om kontrollutvalg (tidligere benevnt kontrollkomité) er flyttet til § 2-12, og noe endret. Alle organisasjonsledd skal velge et kontrollutvalg med minst to medlemmer og minst ett varamedlem.

Kontrollutvalget skal:

- a. Påse at organisasjonsleddets virksomhet drives i samsvar med organisasjonsleddets og overordnet organisasjonsledds regelverk og vedtak,
- b. ha et særlig fokus på at organisasjonsleddet har en forsvarlig forvaltning og økonomistyring, at dets midler benyttes i samsvar med lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer,
- c. forelegges alle forslag til vedtak, som skal behandles på årsmøte/ting, og avgi en uttalelse til de sakene som ligger innenfor sitt arbeidsområde.
- d. føre protokoll over sine møter, og avgi en beretning til årsmøte/ting og kontrollere organisasjonsleddets regnskap, med mindre organisasjonsleddet har engasjert revisor. I så fall skal utvalget minst ha et årlig møte med revisor, og kan ved behov engasjere revisor for å utføre de revisjonsoppgavene utvalget finner nødvendig.

Kontrollutvalget skal ha tilgang til alle opplysninger, redegjørelser og dokumenter som utvalget anser nødvendig for å utføre sine oppgaver.

Organisasjonsledd kan på eget årsmøte/ting vedta instruks for kontrollutvalget, gi utvalget ytterligere oppgaver, og presisere dets oppgaver, forutsatt at dette ikke reduserer utvalgets ansvar og rettigheter etter denne bestemmelsen, eller på annen måte er uforenlig med utvalgets oppgaver.

Idrettsstyret vil utarbeide en veileder til bruk for kontrollutvalgene i deres arbeid.

Hold deg vekk når investeringen høres for god ut til å være sann.

Skattefradrag ved svindel

Både privatpersoner og virksomheter taper store beløp etter å ha blitt utsatt for stadig mer sofistikerte svindler. Om det er skattemessig fradrag for tapet, er ikke alltid like åpenbart.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Etter hovedregelen skal det innrømmes fradrag for kostnad for å erverve, vedlikeholde og sikre skattepliktig inntekt. Det betyr at når skattyter kan sannsynliggjøre at en kostnad som er pådratt, kunne ha ledet til en fremtidig skattepliktig inntekt, så skal det innrømmes fradrag selv om det viser seg å være svindel. Det er også fradrag for tap ved realisasjon av formuesobjekt i og utenfor virksomhet.

Fradrag for privatpersoner

I Samdal-dommen kom Høyesterett 20. november 2009 frem til at privatpersonen Samdal skulle innrømmes fradrag for et tap. Han hadde investert i et eiendomsprosjekt som ga rettigheter til å kjøpe to leiligheter, men byggingen av leiligheten ble aldri startet. Han hadde planlagt å selge rettigheten videre, men ble svindlet. Staten hevdet at tapet gjaldt en fordring i form av et usikret lån. Videre anførte staten at kravet om tilknytning til skattepliktig inntekt måtte vurderes objektivt og at kravet ikke var oppfylt siden Samdal hadde blitt svindlet. Samdal hadde etter statens syn heller ikke vært tilstrekkelig aktsom.

Høyesterett la imidlertid til grunn at det var tilstrekkelig tilknytning mellom kostnadene og potensielle inntekter. Det var ikke grunnlag for å av-

skjære fradraget ut ifra skattyters forretningskjønn eller manglende aktsomhet. Forholdene måtte vurderes på investeringstidspunktet. Anførselen om tap på fordring ble avvist fordi at det er svindelen som skaper tapet og ikke det etterfølgende tapet på fordringen. Høyesterett la videre til grunn at forholdene i saken ikke var så spesielle at fradrag som unntak kunne nektes.

Andre typetilfeller

Det må foreligge et tap i form av reduksjon i en formuesstilling og tapet må være endelig lidt. Det er altså i utgangspunktet ikke avgjørende hva kostnaden er medgått til. Om du mottar et formuesobjekt med mindre verdi enn avtalt eller ikke får noe, er ikke avgjørende.

Fra dette er det unntak. Privatpersoner har ikke skatteplikt for gevinst eller fradragsrett for tap på fordringer. Låner du ut kr 100 000, er det ikke fradragsrett for tap på fordringen om den går tapt. Videre vil spesielle forhold kunne lede til at fradrag nektes. Trolig vil tap på såkalte Nigeria-brev avskjæres fordi det antagelig vil være åpenbart at man blir svindlet, siden det kan være snakk om å overføre penger for å få utløst en arv eller for å finne en kiste med diamanter. En rett

til fradrag forutsetter at du har oppfylt en viss undersøkelsesplikt. Kjøper du derimot noe som fremstår som aksjer, også etter at du har gjort nødvendige undersøkelser, kan det være grunnlag for fradrag om det senere viser seg å være svindel. Hva som kreves av kritisk gjennomgang av tilbudet, må avgjøres konkret. Meglerforetak med en historikk, hjemmeside, referanser osv. vil gjerne regnes som seriøse tilbydere.

Fradrag i virksomhet

Drives det virksomhet, typisk gjennom et aksjeselskap, vil hovedregelen også være fradragsrett ved svindel.

Det er også her visse unntak. Det må antas at om et selskap kjøper noe som fremstår som aksjer i fritaksmetoden, men ikke mottar aksjene, vil skattekontoret trolig nekte fradrag fordi inntekten er unntatt skatteplikt. For noe som fremstår som aksjer utenfor fritaksmetoden, kan dette stille seg annerledes.

Kan det sies å ha oppstått en fordring og denne er tapt, må kravet om forringens tilknytning til virksomheten være oppfylt. Etter Samdal-dommen vil staten trolig måtte regne med større vanskeligheter med å nå frem med at tapet gjelder en fordring.

Direktør-svindel er betegnelsen på en type svindel der ansatte gjennom en falsk e-post fra direktøren eller lignende forledes til å overføre pengebeløp fra selskapet. Senere viser det seg at selskapet aldri var forpliktet til overføringen eller aldri mottar det overførte eventuelt skulle gjelde. Fradragsrett for denne typen svindel synes rimelig klar. Når selskapet er svindlet av en ansatt for eksempel ved et underslag, vil det også foreligge fradragsrett for selskapet.

Kort oppsummert

Avslutningsvis oppfordres privatpersoner og ansatte i selskaper til å stille kritiske spørsmål rundt investeringsforslag som lover langt mer enn normal avkastning og til krav om raske pengeoverføringer. Er svindelen først konstatert og man er i tvil om fradragsretten, bør det i skattemeldingen redegjøres nærmere for tapet.

Nye regler om varsling

Rådgiver i arbeidsrett
Inger Rose Mathisen,
Sticos

Med virkning fra 1. januar 2020 gjelder nye regler for varsling, og virksomheter må sørge for at interne rutiner og retningslinjer gjennomgås for å møte de nye lovkravene. De nye bestemmelsene må bli ivaretatt i virksomhetens rutiner, både for den som skal varsle og når det gjelder arbeidsgivers mottak av et varsel.

I november 2016 ble det nedsatt et utvalg for å gjennomgå varslingsreglene i arbeidsmiljøloven. Utredningen (NOU 2018:6) inneholder en rekke forslag til lovendringer og andre tiltak for å bedre varslervernet i norsk arbeidsliv. De aller fleste av disse forslagene ble vedtatt i Stortinget 5. juni, med virkning fra 1. januar 2020.

Hva er nytt?

Varslingsreglenes begrep som «kritikkverdige forhold», «forsvarlig fremgangsmåte» og «gjengjeldelse» er kritisert for å være utydelige og vanskelige å forstå, både for arbeidstaker og arbeidsgiver. Endringene tar derfor inn en tydeligere beskrivelse og eksempler på disse begrepene. Arbeidsgivers aktivitetsplikt ved mottak av et varsel blir også lovfestet.

Lovens formålsparagraf får en tilleggsbestemmelse om at det skal legges til rette for et godt ytringsklima i virksomheten. I tillegg får flere grupper rett til å varsle.

Både ønskelig og lønnsomt med varsling

En utredning fra Oslo Economics, «Verdien av varsling», for Varslingsutvalget og Arbeids- og sosialdepartementet høsten 2017 viser at varsling, sammenlignet med andre kontrollmekanismer, årlig sparer samfunnet for store beløp ved å avdekke og forhindre ulovlige og kritikkverdige forhold i norske virksomheter.

Funn viser at:

- Varsling bidrar til bedre arbeidsmiljø
- Bedre ivaretagelse av HMS
- Bedre kunde-/brukerbehandling
- Mer velfungerende økonomi og høyere skatteinntekter

Varsling er altså både samfunnsøkonomisk lønnsomt og i arbeidsgivers interesse, både for å avdekke kritikkverdige forhold og forebygge uønsket adferd eller hendelser. Til tross for dette, er det mange som unnlater å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Årsakene kan være flere, men uklarhet i regelverk, personlig belastning og frykt for konsekvenser er oppgitte grunner.

Hva som menes med kritikkverdige forhold

Det er klart at varslingsbestemmelsene ikke omfatter enhver ytring eller misnøye med eget arbeidsforhold, men *kritikkverdige* forhold i virksomheten.

Loven tar nå inn eksempler på hva som menes med *kritikkverdige* forhold:

- Fare for liv eller helse
- Fare for klima eller miljø

- Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- Myndighetsmisbruk
- Uforsvarlig arbeidsmiljø
- Brudd på personopplysningssikkerheten

Forsvarlig varsling og interne rutiner

En varsling skal være forsvarlig. Det har imidlertid vært uklarerhet om hva som er forsvarlig varsling, og de nye reglene har derfor konkretisert dette. Det regnes som forsvarlig varsling dersom:

- arbeidstaker varsler internt til arbeidsgiver eller en representant for arbeidsgiver,
- arbeidstaker varsler i samsvar med virksomhetens rutiner for varsling,
- arbeidstaker varsler i samsvar med varslingsplikt, eller
- arbeidstaker varsler via tillitsvalgt, verneombud eller advokat,
- det varsles eksternt til en offentlig tilsynsmyndighet eller annen offentlig myndighet.

En ekstern varsling til media eller offentligheten ellers vil også være en forsvarlig varsling forutsatt at arbeidstaker er i aktsom god tro om innholdet i varselet, at varselet gjelder kritikkverdige forhold som har allmenn interesse, eller at det først er varselet internt eller at en intern varsling ikke vil være hensiktsmessig.

Eksempler på at intern varsling ikke vil være hensiktsmessig kan være en akutt fare for liv, helse eller sikkerhet, kriminelle eller andre alvorlige forhold, eller dersom arbeidstaker har grunn til å tro at en intern varsling vil bli møtt med gjengjeldelse.

Interne rutiner

Hovedregelen er at varsling skal skje internt og at arbeidsgiver skal ha rutiner for intern varsling. Rutinen er en del av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i virksomheten, og skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakerne og de tillitsvalgte. I tillegg til gjeldende bestemmelser om hva rutinen skal inneholde, tas det nå også inn at rutinen skal beskrive ar-

Varsling sparer samfunnet for store beløp ved å avdekke og forhindre ulovlige og kritikkverdige forhold i norske virksomheter.

beidsgivers saksbehandling ved mottak av et varsel.

Er arbeidsgiver i tvil om en varsling har skjedd forsvarlig, vil det være arbeidsgiver som har bevisbyrden for at varslingen ikke er i tråd med lovens bestemmelser.

Arbeidsgivers kontrollplikt ved varsling lovfestes

Når arbeidsgiver mottar et varsel, skal arbeidsgiver sørge for at varselet blir tilstrekkelig undersøkt innen rimelig tid. Varsleren skal altså slippe unødvendig ventetid etter en varsling. Arbeidsgiver har videre en omsorgsplikt overfor varsleren med tanke på den sårbare situasjonen en varslar kan befinne seg i. Omsorgsplikten skal sørge for at varsleren har et forsvarlig arbeidsmiljø, og dersom det er nødvendig, innføre tiltak som skal forebygge at gjengjeldelse skjer.

Vernet mot gjengjeldelse styrkes

Begrepet «gjengjeldelse» i varslingsaker er nå tydeliggjort i lovteksten, slik som:

- Trusler, trakassering, usaklig forskjellsbehandling, sosial ekskludering eller annen utilbørlig opptreden
- Advarsel, endring i arbeidsoppgaver, omplassering, degradering
- Suspensjon, oppsigelse, avskjed eller ordenstraff

Dersom en arbeidstaker mener seg utsatt for gjengjeldelse, må denne først legge frem opplysninger eller dokumentasjon på at gjengjeldelse har skjedd. Det er da arbeidsgiver som må sannsynliggjøre at det ikke er tilfellet. Har det faktisk skjedd en gjengjeldelse, kan arbeidstaker kreve erstatning.

Utvidet krets for hvem som kan varsle

Hvem som kan varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten utvides til også å inkludere:

- Elever ved institusjoner som har undervisning eller forskning som formål
- Vernepliktige
- Sivile tjenesteppliktige og tjenesteppliktige i sivilforsvaret
- Pasienter i helseinstitusjoner, attføringsinstitusjoner o.l.
- Personer som i opplæringsøyemed eller i forbindelse med arbeidsrettede tiltak utplasseres i virksomheter uten å være arbeidstakere
- Personer som uten å være arbeidstakere deltar i arbeidsmarkedstiltak

Disse gruppene regnes i dag som arbeidstakere etter arbeidsmiljølovens regler om helse, miljø og sikkerhet når de utfører arbeid i virksomhet som er omfattet av loven, og skal som en naturlig konsekvens også omfattes av reglene om varsling.

Krav om tariffavtale fremsettes overfor arbeidsgiver, som etter forhandlinger enten aksepterer eller avslår kravet.

Inngåelse og oppsigelse

Inngåelse av riktig og tilpasset tariffavtale påvirker bedriftens lønnsomhet og konkurranseevne. Vi ser på hva en tariffavtale er, når det kan være aktuelt med tariffavtale, og hvordan man inngår og kommer ut av en tariffavtale.

Hvorfor tariffavtale?

Ønske eller krav om tariffavtale kan oppstå av forskjellige grunner. Det kan ha sitt opphav i ansattes ønske om å bedre egne betingelser, binde opp arbeidsgivers frihet, sikre medinnflytelse, likebehandling eller annet, og at dette best oppnås ved å forhandle i fellesskap. I slike tilfeller er det oftest arbeidstakerne gjennom sin «fagforening» som tar initiativet,

fremsetter kravet e.l. Samtidig er det knyttet fordeler til dette også for en arbeidsgiver, ved at tariffavtalen under dens løpetid sikrer fred, ro og forutberegnelighet knyttet til arbeidsvilkår. Ulempene vil ofte være knyttet til begrensning av styringsrett og fleksibilitet (typisk innføring av såkalt ansiennitetsprinsipp ved nedbemanninger og begrensninger i lønnsdifferensiering), høyere kostnader (typisk innføring av AFP) e.l.

Andre ganger kan det være nødvendig med inngåelse av tariffavtale for å kunne gjøre unntak fra arbeidsmiljølovens regler, typisk de som gjelder arbeidstid og beregningen av denne. I slike tilfeller vil det ofte være i partenes felles interesse å inngå tariffavtale.

Senioradvokat
Håkon Adreassen,
Kvale Advokatfirma

Proessen etter at krav om tariffavtale er fremsatt

Gangen i et tariffavtalekrav gjelder både for parter i og utenfor de store organisasjonene.

Krav overfor arbeidsgiver

Ofte fremsettes krav om tariffavtale fra en fagforening, bygget på en av de landsdekkende standardavtaler de har, og som inkluderer en overordnet hovedavtale om samarbeidsordninger med videre. Kravet fremsettes overfor arbeidsgiver, som etter forhandlinger enten aksepterer eller avslår kravet. Det er viktig å understreke at en fagforen-

Hva er en tariffavtale?

Tariffavtaler reguleres av arbeidstvistloven, som oppstiller rammeverket for inngåelse og opphør av tariffavtaler, mekling, streik osv. En tariffavtale er etter lovens § 1 bokstav e «en avtale mellom en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening om arbeids- og lønnsvilkår eller andre arbeidsforhold». Loven stiller derfor et krav til hva avtalen må regulere for at det skal foreligge en tariffavtale, men i realiteten kreves ikke mye for at vi står overfor et lønns- eller arbeidsvilkår. En tariffavtale må uansett være generell, hvilket betyr at den retter seg mot en ubestemt personkrets, og ikke mot konkrete ansatte. Det betyr derimot ikke at den må gjelde alle ansattkategorier (eller driftssteder) i en virksomhet. I tillegg må avtaleparten på arbeidstakersiden være en fagforening (§ 1 bokstav c), hvilket krever et minimum av form/formål og organisering. Enhver sammenslutning av arbeidstakere er i prinsippet tilstrekkelig, og at den består av kun to arbeidstakere, er i prinsippet nok. I realiteten er kravene til organisering og formål beskjedne og det skal lite til for å etablere en husforening som tilfredsstiller lovens krav. På arbeidsgivers side vil daglig leder kunne anses legitimert til å signere en tariffavtale, men når det er snakk om en tariffavtale av et visst omfang, bør saken behandles i styret.

I tillegg inneholder arbeidstvistloven kapittel 2 enkelte formalkrav til en tariffavtale.

av tariffavtaler

ing ikke har noe krav på at det skal inngås tariffavtale, med mindre arbeidsgiver er medlem av en arbeidsgiverforening hvor det følger av medlemskapet at tariffavtale skal inngås hvis kravet er fremsatt av en fagforening med et visst antall ansatte medlemmer.

Når kravet avslås

Avslås kravet, arbeidsgiver avviser å forhandle eller det ikke blir enighet etter forhandlinger, kan fagforeningen enten gi opp kravet eller ta i bruk såkalte kampmidler, dvs. streik mv. I sistnevnte tilfelle må fagforeningen følge en formalisert og lovfestet fremgangsmåte, som bl.a. omfatter såkalte plassoppsigelser (midlertidige oppsigelser av arbeidsforholdene for å gå ut i streik) med 14 dagers oppsigelsesfrist, og samtidig skriftlig melding til Riksmekleren. Fagforeningen kan

velge å porsjonere ut oppsigelsene etter hvert i stedet for å ta ut alle på en gang.

Riksmekler kan nedlegge forbud mot arbeidskamp før mekling har vært gjennomført, og kalle partene inn til Riksmeklers kontor.

Arbeidskamp

Når oppsigelsesfristen (og Riksmeklerens eventuelle midlertidige forbud mot arbeidskamp) er utløpt, kan arbeidskampen (typisk steiken) starte. Streikevilje, partenes økonomiske styrke etc. vil da i realiteten avgjøre om streiken avsluttes ved at det til syvende og sist inngås en tariffavtale eller ved at fagforeningen oppgir kravet om tariffavtale. En stor fagforening med mange medlemmer i virksomheten vil med andre ord ha en

større forhandlingsstyrke enn en mindre. At kravet oppgis, er ikke til hinder for at det senere fremsettes nytt krav, f.eks. når fagforeningen har større medlemsmasse i bedriften.

Inngåelse av tariffavtale

Hvis tariffavtale inngås, har den gyldighet frem til den opphørsdatoen den selv angir eller i tre år fra signering. Så lenge den løper, gjelder det en fredsplikt, hvilket bl.a. betyr at det ikke er tillatt med arbeidskamp for å få fastslått en bestemt betydning eller tolkning av tariffavtalen. Kanskje enda mer praktisk er det at fredsplikten forbyr arbeidskamp for å få til en ny regulering av slike lønns- og arbeidsforhold som er omfattet av gjeldende tariffavtale. Slik arbeidskamp må i så fall vente til tariffavtalen er sagt opp og opphørt på vanlig måte.

Annen tariffavtaleopprettelse

Som nevnt er det langt fra alltid at tariffavtaler er foranlediget av et ensidig ønske fra arbeidstakerne og deres fagforening. Erfaringsmessig er det ofte slik at arbeidsgiver ønsker bistand til å foreta en tariffavtaleregulering av mange eller utvalgte temaer for å sørge for forutberegnelighet m.m., eller til å regulere spesifikke forhold som etter arbeidsmiljøloven må gjøres gjennom tariffavtale. Et gjentakende eksempel på sistnevnte er regulering av arbeidstidsordninger som avviker fra arbeidsmiljøloven.

I slike tilfeller er det vanligere at initiativet er felles og at selve innholdet kommer i stand gjennom reelle forhandlinger og partenes felles ønsker. Vår erfaring er at arbeidsgivere ikke sjelden blir bedt om eller ser seg tjent med å bistå arbeidstakerne i forbindelse med selve organiseringen og etableringen av deres egen «fagforening», med enkle etableringsdokumenter, vedtekter, valgeregler o.l. Det er likevel et grunnleggende krav at «fagforeningen» forblir uavhengig av ar-

beidsgiver. Etterprøving av lovligheten av selve grunnlaget for de tariffavtalte ordningene kan være aktuelt fra offentlige oppdragsgivere, Arbeidstilsynet eller andre, og brudd kan bl.a. medføre straffereaksjoner og krav om overtidsbetaling. Det er derfor vanlig at både bistanden til å organisere og de konkrete reguleringene av f.eks. arbeidstiden, gjøres i samråd med juridisk bistand.

Oppsigelse og opphør av tariffavtaler

Tariffavtalen er et sentralt styringsdokument som oftest er ment å regulere mange arbeidsforhold over lengre tid. Det er derfor oppstilt klare krav for når og hvordan en tariffavtale avsluttes m.m.

En tariffavtale kan ikke bestemme at den simpelthen bortfaller fra en gitt dato. Hvis ikke tariffavtalen selv angir oppsigelsesfrist, vil dette følge av arbeidstvistloven. Sies ikke avtalen opp innen fristen, vil den løpe (prolongeres) for et år av gangen.

En oppsigelse skal skje skriftlig og av den som har fullmakt til dette. Den skal gis til tariffavtalemotparten, for eksempel den fagforeningen som står som part i avtalen. Hvis den sies opp i tråd med oppsigelsesreglene, opphører den som hovedregel når den er sagt opp innen fristen og partene har hatt anledning til å benytte kampmidler. En tariffavtale kan også falle bort i forbindelse med virksomhetsoverdragelse, hvor ny arbeidsgiver erklærer overfor fagforeningen at den ikke ønsker å bli bundet av tariffavtalene. Disse reglene beskrives ikke nærmere i denne fremstillingen. En tariffavtale faller derimot ikke bort av seg selv fordi fagforeningen ikke lenger har ansatte i bedriften. I slike tilfeller vil den løpe ut sin løpetid, og arbeidsgiver bør si opp avtalen innen dens frister.

Til slutt nevner vi kort at enkelte av tariffavtalens reguleringer kan ha såkalt ettervirkning i et visst tidsrom også etter at den er sagt opp og oppsigelsestiden er utløpt. Disse beskrives ikke nærmere her.

Krav til elektronisk kjørebok

For varebil klasse 2 eller lastebil med tillatt totalvekt under 7501 kg, kan privat fordel fastsettes ut ifra faktisk privatkjøring multiplisert med en kilometersats. Forutsetningen er at det føres en elektronisk kjørebok og at kravene til denne er oppfylt.

Hovedregel

Hovedregelen for beregning av privat fordel for bruk av arbeidsgivers bil skjer etter en standardregel (sjablongbeskatning) basert på bilens listepreis. Fordelen fastsettes til 30 % av listepreis inntil kroner 308 500 (2019) og 20 % av overskytende. Unntaket for varebiler klasse 2 og lastebiler med tillatt totalvekt under 7501 kg ble innført fordi anvendelsen av hovedre-

gelen ofte ga uforholdsmessig høy fordelsbeskatning sammenlignet med faktisk fordel av bruken. Kilometersatsen for 2019 er kroner 3,40 og satsen er den samme uansett antall privat kjørte kilometer.

Dokumentasjonskrav

Det fremgår av forskrift at den elektroniske kjøreboken må dokumentere

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

total kjørelengde samt total kjørelengde for yrkeskjøringen. Differansen mellom total kjørelengde og yrkeskjøring anses som privat kjøring.

Ut over dette er det verken i lov eller forskrift oppstilt krav om hva en elektronisk kjørebok skal inneholde. Det er heller ingen direkte henvisning til for eksempel kravene for trekkfri bilgodtgjørelse, der det etter forskrift til

skattebetalingsloven blant annet oppstilles krav om «formål med reisen» og beskrivelse av «hvilke arrangement arbeidstakeren har deltatt på».

Krav til elektronisk kjørebok

Skatte-ABC oppstiller krav til elektronisk kjørebok. Det fremgår blant annet at kjørebogen bør være fastmontert i bilen. Formuleringen åpner for at fastmontering ikke er et absolutt krav.

På skatteetaten.no er det imidlertid en artikkel hvor det klart fremgår at en elektronisk kjørebok er en GPS-basert kjøre bok som monteres fast i kjøretøyet. Om det er et absolutt krav er dermed uklart, men når bruk av bilen kan skje uten at den elektroniske kjøre boken registrerer kjøringen, vil det kunne hevdes at formålet i tilstrekkelig grad ikke er ivarettatt. Skattyter vil dermed risikere at opplysningene settes til side og at beskatning gjennomføres etter standardregelen.

Den elektroniske kjøre boka må videre vise faktisk kjørt distanse, dato og klokkeslett. Disse opplysningene skal det ikke være mulig å rette eller slette.

Eventuelle avvik i kjøre boken, som for eksempel driftstans, skal registreres.

Den elektroniske kjøre boken skal anskaffes og administreres av arbeidsgiver. Det innebærer at arbeidsgiver må ha tilgang til og behandle nødvendige opplysninger i kjøre boken slik at riktig beskatning kan gjennomføres.

Mer om kravene

Adresse for turens start og stopp synes som et sentralt og absolutt krav. Det følger videre av Skatte-ABC at det skal være et felt hvor det oppgis om turen er privat eller yrkesreisens formål skal beskrives.

Er det snakk om en yrkesreise, kan det se ut som om skatteetaten krever en ytterligere beskrivelse. Det kan reises spørsmål om hva som er grunnlaget for å oppstille et slikt krav. Det er videre heller ikke spesifisert hvilket detaljnivå som kreves.

Skatte-ABC oppstiller krav til elektronisk kjøre bok.

Eksempel

Vi tenker oss et tilfelle med en elektriker med klasse 2 bil som i normal arbeidstid mellom kl. 0800 og kl. 1600 kjører fra kontoret og ut til samme kunde og adresse over en lengre periode. Det synes da ikke rimelig å kreve beskrivelse av formålet med yrkesreisen gitt at dette er alminnelig elektrikerarbeid på et prosjekt. Man skulle tro at det ville være tilstrekkelig å krysse av for yrkeskjøring, men slik det er formulert, tyder det på at det ikke er nok.

Vi er kjent med at enkelte selskaper som benytter elektronisk kjøre bok, har en forhåndsinnstilling hvor alternativet yrkeskjøring kommer opp automatisk innenfor tidsrommet normal arbeidstid. Kjøring utenfor normal arbeidstid, krever at den ansatte angir formålet med turen og om den er privat eller ikke. Skatteetaten skiller ikke mellom kjøring i normal arbeidstid og utenfor. Kravet til formål og eventuelt spesifisering av formålet er dermed generelt.

En konkret sak

Det var benyttet elektronisk kjøre bok, men bruken var ikke fulgt opp av de ansatte eller selskapet. Alt var angitt som yrkeskjøring og det var da naturlig nok heller ikke innrapportert fordel for privat kjøring. Det var ikke ført inn hvor de ansatte hadde kjørt verken i arbeidstiden eller på fritiden. Formålet med turene manglet. Privat

kjøring var ut over sporadisk bruk (maksimalt ti turer/1000 kilometer). Skattepliktig fordel for de ansatte ble beregnet etter standardregelen. Selskapet ble ilagt 20 % tilleggsskatt på unndratt arbeidsgiveravgift,

Vedtaket ble påklaget. I klagen ble de elektroniske kjøre bøkene gjort tilgjengelig for saksbehandler. Det ble vist til at alle turer fremgikk og kunne etterspores. Ytterligere angivelse av adresse og formål ble av selskapet ansett å være unødvendig. Når det gjaldt privat kjøring, ble det i klagen lagt til grunn at all kjøring utenom arbeidstid var privat.

Klage ble akseptert

Klagen ble under sterk tvil akseptert. Siden formålet ikke var angitt for den delen av kjøringen som skjedde i arbeidstiden, hadde kjøre boken begrenset verdi for å underbygge at all kjøring skulle være yrkeskjøring. Tross disse manglene la skattekontoret til grunn at all kjøring utenfor arbeidstid var privatkjøring og at de ansatte kun skulle beskattes for denne kjøringen og ikke etter standardregelen.

Det presiseres i vedtaket at for fremtiden må kjøringens formål registreres i den elektroniske kjøre boken for hver enkelt tur for at skattekontoret skal akseptere skattlegging etter faktiske kjørte kilometer. I vedtaket er det ikke sagt noe om krav til spesifisering av formålet.

Selges det en bolig eller fritidseiendom med stor tomt, kan bare boligen med «arrondert tomt» selges skattefritt.

Grensen mellom skattefritt boligsalg og skattepliktig tomtesalg

Oppfyller du kravene til eier- og botid, kan bolig og fritidseiendom selges skattefritt. Vær oppmerksom på at skattekontoret kan hevde at gevinsten helt eller delvis skal skattlegges som et tomtesalg.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Salg av tomt

Gevinst ved salg av tomt vil alltid være skattepliktig. Gevinsten beskattes med 22 %. Et område som ikke er bebygget, vil typisk være en tomt.

Selges det en bolig eller fritidseiendom med stor tomt, kan bare boligen med «arrondert tomt» selges skattefritt. Øvrige deler av grunnen vil kunne bli vurdert som salg av tomt. I disse tilfellene er det ikke et vilkår for beskatning som tomtesalg at selger har oppnådd en pris som reflekterer verdien av tomta. Hva som skal anses som boligens arronderte tomt, må vurderes konkret, men det sentrale er å avgjøre hvilken del som naturlig hører til boligen. Avgjørende er størrelsen på tomta sammenlignet med tilsvarende boliger i området, boligens plassering, adkomst, kommuneplan osv.

Eksempel

Vi kan tenke oss to naboer som begge skal selge sin bolig. En av boligene har to mål tomt og boligen er plassert øverst på tomta. På naboeiendommen er tomta ett mål og boligen er plassert midt på tomta. Skattekontoret kan i det første tilfellet hevde at det er solgt mer enn bolig med arrondert tomt og dermed beskattes noe av vederlaget som tomtesalg. Overfor naboen med noe mindre tomt og annen plassering

av huset, vil skattekontoret ha vanskelig for å nå frem med en slik påstand.

For at det skal anses som salg av tomt, må grunnen være fysisk skikket for slik utnyttelse. Foreligger det for eksempel permanente juridiske hindringer for å utnytte grunnen til tomteformål, vil gevinsten i sin helhet være skattefri som boligsalg.

Når salgsvederlaget er høyt

Det fremgår videre av skatteloven at som tomt regnes også hel eller større del av eiendom, også bebygd areal, når grunnen er egnet til bygging av boliger, fritidsboliger mv., eller for utnyttelse til industrielt eller annet forretningsmessig formål og lignende. For beskatning etter dette alternativet er det et ytterligere vilkår at vederlaget i vesentlig grad må være bestemt av muligheten for å utnytte grunnen til et slikt formål.

Ved vurderingen er kjøpers utnyttelse av arealet kun ett moment. Selger vil i en budrunde ikke alltid ha kjennskap til hvem som er den reelle kjøperen og hva planene for kjøpet er. Om selger selv har undersøkt og eksempelvis fått godkjent planer for utnyttelse av tomta eller forhandlet direkte med en utbygger, vil vilkårene over klarere kunne sies å være oppfylt.

Nærmere om vederlaget

Eieren av boligen med ett mål tomt som gjennomfører et normalt salg i et åpent marked, bør ikke frykte at gevinsten blir beskattet som tomtesalg. Annerledes vil det være der det oppnås en pris som ligger langt over verdikst eller nærmeste budgiver.

Det vil også kunne være helt eller delvis tomtesalg der boligen har en ubetydelig verdi i forhold til tomteverdien. Boligen kan være bebodd av selgeren, men være i dårlig forfatning. Oppnås det en vesentlig bedre pris for boligen enn hva en annen kjøper ville betalt for å beholde og benytte eksisterende bolig, kan det være å anse som et tomtesalg.

Om vederlaget i vesentlig grad er bestemt ut ifra utnyttelsen av grunnen, må avgjøres konkret. Ved vurderingen må det ifølge Skatte-ABC ha vært oppnådd en vesentlig høyere pris enn det eiendommen med rimelighet kunne vært solgt for med fortsatt utnyttelse av de bygninger som står på eiendommen før tomtegevinstbeskatning kan gjennomføres. Det foreligger imidlertid ikke uttalelser eller dommer som konkret tar stilling til hvor mye høyere vederlaget må være.

Nå fjernes 350-kronersgrensen

Finansdepartementet foreslår å fjerne avgiftsfritaket for varer som blir sendt fra utlandet, den såkalte 350-kronersgrensen.

Etter dagens regler er varer med verdi under 350 kroner fritatt fra avgifter og toll. I behandlingen av budsjettet for 2019 fattet Stortinget vedtak om å fjerne grensen på 350 kroner.

Finansdepartementet har foreslått nye regler som skal gjelde fra 1. januar 2020.

Utenlandsk tilbyder gjøres merverdiavgiftspliktig

Når avgiftsfritaket fjernes, skal det betales moms fra første krone på varer som kjøpes fra utlandet. Momsbelastningen på varer blir dermed lik om du kjøper varen her i landet eller fra utlandet, for eksempel på en utenlandsk nettside.

Finansdepartementet foreslår at den utenlandske selgeren/tilbyderen blir ansvarlig for å kreve inn merverdiavgift ved salget til forbruker i Norge og betale inn avgiften til Skatteetaten via en forenklet nettløsning.

Kjøper du en vare fra Amazon, Ebay, Wish eller lignende, skal du som forbruker derfor betale merverdiavgiften samtidig med at du betaler for varen. Den utenlandske plattformen/tilbyderen betaler inn avgiften til Skatteetaten.

Gjelder varer med verdi inntil kr 3000

Den foreslått løsningen skal gjelde for kjøp av varer med verdi inntil kr 3000. For varer til en verdi over kr 3000 eller varer som kjøpes fra en

utenlandsk tilbyder som ikke er registrert, blir det som i dag.

Ordningen skal ikke gjelde for kjøp av alkohol, tobakk og restriksjonsbelagte varer. Mat, brus og godteri vil heller ikke være omfattet av ordningen.

Varer med verdi under 350 kroner deklarerer ikke

Varer av mindre verdi, altså under 350 kroner skal ikke deklarerer med mindre det er en restriksjonsbelagt vare. For varer med verdi mellom 350 kroner og 3000 kroner foreslås det å opprettholde deklarasjonsplikten, men i og med at det ikke skal fastsettes merverdiavgift under tollbehandlingen når avsender er registrert i den forenklete nettløsningen, blir tollprosedyren noe enklere enn i dag.

Fritak for tollavgift økes til kr 3000

Ved kjøp av varer fra utlandet skal det betales toll, men det er tollfrihet for de fleste forbruksvarer.

Når avgiftsfritaket fjernes, skal det betales moms fra første krone på varer som kjøpes fra utlandet.

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Departementet foreslår å øke tollfritaket til 3000 kroner, noe som i praksis får betydning for kjøp av klær og enkelte tekstiler.

Kjøp av sjokolade og godterier

Næringsmidler skal ikke være omfattet av den nye ordningen. Etter forslaget skal det betales merverdiavgift fra første krone ved for eksempel kjøp av sjokolade og godterier fra utenlandske nettbutikker. Departementet foreslår også å fjerne dagens tollfritak på slike varer.

Hva dette betyr for deg

Oppsummert innebærer departementets forslag at du som forbruker ikke trenger tenke på merverdiavgift når du kjøper en vare til verdi under 3000 kroner fra en tilbyder som er registrert for å betale merverdiavgift. Som hovedregel vil det være den utenlandske plattformen som betaler inn merverdiavgiften. Du betaler beløpet samtidig som du betaler for varen.

Det vil bli mindre toll når tollfritaket øker til 3000 kroner ved kjøp av klær og tekstiler fra utlandet. Kjøper du sjokolade, godterier og brus fra utenlandske nettbutikker, vil du måtte betale mer i avgifter.

Notiser

MVA-fritak på elektroniske tidsskrifter og e-bøker

Fra 1. juli er elektroniske tidsskrifter og e-bøker fritatt fra merverdiavgift.

Finansdepartementet har fastsatt forskrift som regulerer fritaket for merverdiavgift på elektroniske tidsskrifter og bøker.

Forskriften anvender langt på vei samme vilkår for elektroniske publikasjoner som for trykte, men med enkelte justeringer for å tilpasse fritakene til digital publisering.

For elektroniske tidsskrifter er det verdt å merke seg at det gis anledning til å forhåndspubliserer to enkeltartikler per uke.

Finansdepartementet skal i løpet av høsten vurdere nærmere hvordan fritaket for elektroniske tidsskrifter skal avgrenses.

Regjeringens strategi for SMB

Regjeringen har lagt frem en strategi for små og mellomstore bedrifter.

Regjeringen vil:

- Redusere næringslivets kostnader med ti mrd. kroner årlig i perioden 2017–21 ved å forenkle rapportering, lover og regler.
- Modernisere og forenkle selskapslovgivningen ved å:
 - Revidere selskapsloven for effektiv organisering av felles virksomhet med ubegrenset ansvar.
 - Videreføre arbeidet med aksje-loven slik at regler og rapporteringskrav ytterligere tilpasses SMB
- Gjennomgå regelverket for rekonstruksjon i selskapene.
- Følge opp forstudien om forskjeller mellom finans- og skatteregnskapet

for å se om forenklinger i regnskapsmessig og skattemessig rapportering for små aksjeselskaper kan gjennomføres.

- Forebyggende restrukturering slik at personlig næringsdrivende med økonomiske forpliktelser skal få en ny sjanse.
- Fjerne omstillingsloven.
- Videreføre virksomheten i Regelrådet.
- Utvikle en ny digital skattemelding.
- Bidra til pålitelige registerdata og utvikling av Brønnøysundregistrene.
- Tilgjengeliggjøre mer data til offentligheten.
- Se på mulighetene for å dele tilsynsdata.
- Fortsette arbeidet med å forenkle og digitalisere plan og byggesaksprosessene.

- Bidra til å øke hastigheten på digitaliseringen av tjenester i kommunene.
- Etablere fleksible IKT-løsninger i NAV.

Krav til føring av personalliste i enkelte bransjer

Skattedirektoratet har i melding gitt en nærmere beskrivelse av regler som gjelder for føring av personalliste.

Det er krav om føring av personalliste for serveringssteder, frisører og skjønnhetspleiere samt bilverksteder og bilpleiebransjen. Skattekontoret kan ilegge overtredelsesgebyr dersom listen ikke er ført i samsvar med regelverket.

I melding nr. 4/2019 gis det en beskrivelse av hvilke krav som gjelder for føring av personalliste. Meldingen omtaler hvem som skal føre personalliste, hvilke krav som stilles til legitimasjon av den ansatte, hvilke opplysninger listen skal inneholde, hvordan listen skal føres og oppbevares, og skattekontorets adgang til å ilegge overtredelsesgebyr.

Dispensasjon fra bokføringslov- og forskrift samt regnskapslov

Søknader om unntak fra bestemmelser i bokføringsloven, bokføringsforskriften og regnskapsloven skal sendes til Skattekontoret, Divisjon Brukerdialog.

Med virkning fra 1. juni 2019 er Skattedirektoratets myndighet til å gjøre unntak ved enkeltvedtak etter bokføringsloven, bokføringsforskriften og regnskapsloven delegert til skattekontoret.

Søknad om unntak skal sendes til:

*Skattekontoret
Divisjon Brukerdialog
Postboks 9200, Grønland
0134 Oslo*

Søknaden kan også sendes elektronisk via Altinn (skatteetaten.no/kontakt/skriv), men det er ikke utarbeidet eget skjema for søknadene.

Informasjon om lenker til Skatteetatens artikler om bl.a. dispensasjonspraksis, herunder hvilken informasjon som skal være med i en søknad, finnes her: revisorforeningen.no/fag/nyheter/dispensasjonssoknader/

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 18.09.2019

UTGIFTSGODTGJØRELSE 2019 (I KR)

Godtgjørelse til kost og overnatting innenlands

Kostgodtgjørelse etter statens satser	
Fra 6 til 12 timer	kr 307
Over 12 timer	kr 570
Reiser med overnatting	kr 780
Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 % av satsen for reise med overnatting	
Ulegitimert godtgjørelse til losji (natt tillegg)	kr 435

Kostgodtgjørelse utland

Fullstendig oversikt over satser for kostgodtgjørelse utenlands etter statens reiseregulativ finnes på: https://arbeidsgiver.difi.no/lonn-goder-og-reise/reise/statens-satser-utenlands/	
Måltidstrekk i kostgodtgjørelsen: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %	
For reiser uten overnatting i utlandet kan det gis godtgjørelse inntil følgende av full sats for vedkommende land:	
Reiser fra 6 inntil 12 timer:	50 % av full sats
Reiser fra og med 12 timer:	full sats

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse innenlands og utenlands

Godtgjørelse utover forskuddssatsene er trekkpliktig og skattepliktig.	
<i>Reiser uten overnatting</i>	
6 til 12 timer:	kr 200
Over 12 timer:	kr 400
Måltidstrekk: frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %.	
<i>Reiser med overnatting</i>	
Bor på hybel/brakk med kokemuligheter (kun tjenestereise – ikke pendlere):	kr 89
Bor på pensjonat eller hybel/brakke uten kokemuligheter:	kr 161
Bor på hotell:	kr 578
Bor på hotell med frokost:	kr 462
Langtransportsjåfører:	kr 300
Måltidstrekk: frokost 20 %, Lunsj 30 %, middag 50 %.	

Bilgodtgjørelse mv. (i kr)

<i>Bruk av egne fremkomstmidler. Satser pr. km.</i>	
Egen bil, herunder el-bil	kr 4,03
Tillegg der bomavgift er inkludert i drivstoffprisen	kr 0,10
Skattefri og trekkfri del av bilgodtgjørelse	kr 3,50
Tillegg for kjøring på skogs-/anleggsvei	kr 1,00
Tilhengertillegg	kr 1,00
Motorsykel over 125 ccm	kr 2,95
Moped/motorsykel inntil 125 ccm og andre motoriserte fremkomstmidler	kr 2,00
Snøscooter og ATV	kr 7,50
Båt med motor	kr 7,50
Passasjertillegg, pr. passasjer.	kr 1,00
Satsene for bilgodtgjørelse og passasjertillegg gjelder også utenlands.	

Naturallytelser 2019

Bilbeskatning

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepriis inntil kr 308 500 og 20 % av overskytende listepriis. Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholdsmessig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

Ved følgende forhold reduseres listepriisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	–	60 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75 %	45 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75 %	60 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km (elektronisk kjørebok)	56,25 %	45 %
Varebil klasse 2 (elektronisk kjørebok), faktisk privat kjøring, pr. km		kr 3,40

Beløpsgrense for skattefrie naturallytelser

Overtidsmat (minst 10 timer), dokumenterte utgifter	kr 200
Personalrabatter (inntil 100 %)	kr 8000

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og den faktisk betalte renten. Mindre, kortsiktige lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 58 130 pr. 01.05.2018 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser:

Januar og februar	2,10 %
Mars og april	2,10 %
Mai og juni	2,10 %
Juli og august	2,20 %
September og oktober	2,20 %
November og desember	2,50 %

Verdi av fri kost og/eller losji

Fritt opphold – kost og losji	kr 125
Fri kost – alle måltider	kr 89
Fri kost – to måltider	kr 70
Fri kost – ett måltid	kr 46
Fritt losji – ett eller delt rom	kr 36

Elektronisk kommunikasjon

Dekning av utgifter til telefon og internett mv., pr. år	kr 4 392
Pr. måned	kr 366

Gaver i og utenfor ansettelsesforhold (i kr)

Skattefrihet for mottaker

Ansettelsestid 20 år og deretter hvert tiende år	kr 8 000
Bedriften bestått i 25 år eller år delelig med 25	kr 4 000
Arbeidstaker gifter seg, pensjoneres eller slutter etter minst 10 år eller fyller 50 år og deretter hvert tiende år.	kr 4 000
Andre gaver i arbeidsforhold («julekurv»)	kr 2 000
Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500

Skattefritak gjelder bare gaver i form av naturalia og bare dersom gaven gis etter en generell ordning. Overskrides beløpsgrensene, er det overstigende beløpet skattepliktig. Beløpsgrensene gjelder samlet for gaver fra egen arbeidsgiver og tredjeparter.

Skattefrie inntekter mv.

Frikortgrensen for ungdom	kr 55 000
Skattefri lønnsinntekt for barn under 13 år	kr 10 000
Minstegrense for lønnsinnberetning og skatteplikt:	
– ordinær arbeidsgiver	kr 1 000
– skattefrie selskaper	kr 10 000
– arbeid i hjemmet	kr 6 000

Skal du kjøpe eller selge en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt/avgift eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap- /økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning
- Personbeskatning
- Insentivordninger
- Merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Due diligence (finansiell, skatt og avgift)
- Verdsattelser
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighets regler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Din samarbeidspartner innen revisjon,
regnskap, skatt og rådgivning
- et kunnskapshus i vekst.

Grant Thornton Revisjon

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com

Grant Thornton Økonomiservice

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com

Grant Thornton Consulting

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: consulting@no.gt.com

Grant Thornton Law Advokatfirma

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com